

[Else-Merete Ross.]

mit partis side har været nævnt flere gange her i tinget.

Det er næppe afgørende, hvor vi begynder med montagebyggeriet, men det er nødvendigt, at vi får begyndt; måske — og forhåbentlig — vil vi opdage, at skolebyggeriet er et godt sted at begynde. Hvis der om dette er tvivl i det udvalg, som jeg regner med bliver nedsat, kan vi måske få lejlighed til at se lidt på de, skal vi sige forsøg, der allerede er gjort. Så vidt jeg ved, er der allerede opført flere almindelige kommuneskoler på helt fabriksmæssig basis. Jeg har set en sådan skole, og jeg fik under besøget den oplysning, at den var bygget og opført på ganske kort tid, næsten uden anvendelse af faguddannede håndværkere, til en pris af 400 000 kr., medens en mere traditionelt bygget skole på samme tid og sted ville have kostet 600 000 kr. Efter det, jeg her har nævnt, og efter de oplysninger, ministeren har givet os, må jeg være af den opfattelse, at de første vanskelige forsøg angående montagebyggeri måske er gjort, så at vi nu er i stand til at tage fat for alvor. I den nuværende beskæftigelsessituation kan det dog måske være et spørgsmål, om det ikke vil være tilrådeligt at ændre den 4-årige periode, der er nævnt i lovforslaget, til en 5-årig periode. Det vil i den nuværende situation være rimeligt, at staten i nogen grad lægger en dæmper på sin egen byggevirksomhed. Jeg må dog indrømme, at det er med beklagelse, jeg foreslår dette, da jeg mener, at bygning af skoler for de åndssvage er en af de opgaver, som jeg kunne ønske allerstærkest fremmet. På den anden side mener jeg, at vi ved at vedtage lovforslaget, selv med en strækning over 5 år, er gået ind for en principielt helt rigtig lovgivning.

På mit partis vegne skal jeg hermed tilsige hurtigt og velvillig behandling i udvalget.

Chr. Madsen: Den debat, der føres om skolerne til åndssvageforsorgen, kan passende opdeles i 2 afsnit. Det første drejer sig om nødvendigheden af skolerne, det andet om montagebyggeriet.

De ærede ordførere, der har talt om nødvendigheden af, at bygningen af skolerne

skal gå hurtigt, da man mangler disse skoler, kan jeg på mit partis vegne helt og fuldt tilslutte mig.

Hvad angår montagebyggeriet, har jeg med stor interesse læst den rapport igennem, som vi har fået tilsendt. Af den fremgår det, at man har en bestemt fremgangsmåde i dette byggeri; det ser meget tiltalende, meget fornuftigt ud, og man kan vel i udvalget få nogle oplysninger om visse detaljer i selve montagebyggeriet. Men der er én ting, der i denne forbindelse undrer mig. Man har rundt omkring i landet gennem nogle år opført skoler i form af elementhusbyggeri, af elementer, der er fremstillet udelukkende af beton, elementer, hvori der ikke indgår ret meget jern, og som laves af ufaglærte arbejdere, og disse skoler er opstillet udelukkende af ufaglærte arbejdere. Skoler af denne art er blevet opført i betydeligt antal, i hvert fald i Jylland. Mange kommuner har købt disse skoler, og man siger, at disse skoler er de billigste, der kan opføres under de nuværende forhold. Disse skoler ligner meget de tegninger, der foreligger i rapporten om montagebyggeriet, som ministeriet har sendt os, og derfor undrer det mig i høj grad, at man, når man sætter en sådan undersøgelse i gang, sætter arkitekter og ingeniører til at udarbejde disse tegninger og forslag, ikke har undersøgt, hvordan det forholder sig med de skoler, der er opført de forskellige steder, skoler, der er af nøjagtig eller i hvert fald næsten nøjagtig samme størrelsesorden, med de samme lokaleforhold o. s. v., og om hvilke man ved, hvor meget de har kostet. Man må altså vide, hvordan det forholder sig med selve den praktiske udførelse, og det undrer mig derfor, at man ikke nævner bare et eneste ord derom. Jeg har fået det indtryk, at der på dette område som på mange andre hersker den bestemte mening, at når der skal tages noget nyt op — som nu f. eks. montagebyggeri — skal det afgørende være, hvad København kan yde, mens man ikke interesserer sig så forfærdelig meget for, hvad andre områder her i landet kan yde. Som jeg har læst rapporten om montagebyggeriet, forstår jeg, at dette byggeri skal placeres omkring hovedstadsområdet. Det skal, som det hedder i rapporten, udføres fortrinsvis af ufaglærte arbejdere. Hvis det er rigtigt, vil det altså